

Brüsszel, 2019. október 17.
(OR. en)

13217/19

FREMP 148	DATAPROTECT 241
JAI 1075	DIGIT 155
EJUSTICE 130	EDUC 411
DROIPEN 165	EMCO 5
COHOM 118	EMPL 513
ANTIDISCRIM 40	GENDER 45
ASILE 40	JEUN 108
ASIM 119	JUSTCIV 184
COPEN 398	MIGR 173
COSI 209	SOC 677
COTER 137	VISA 219
CT 99	DEVGEM 192
DAPIX 299	SUSTDEV 142

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2019. október 7.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	12357/19
Tárgy:	A Tanács következtetései az Alapjogi Chartáról: hol tartunk tíz év elteltével és merre tovább?

A Tanács a 2019. október 7-i ülésén elfogadta az e feljegyzés mellékletében foglalt fenti következtetések szövegét.

A Tanács következtetései az Alapjogi Chartáról:

hol tartunk tíz év elteltével és merre tovább?

BEVEZETÉS

1. A Tanács emlékeztet arra, hogy az Európai Unió egy közös értékekre épülő unió, amint azt az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke kimondja, és alapját az emberi méltóságnak, a szabadságnak, a demokráciának, az egyenlőségnek, a jogállamiságnak, valamint az emberi jogoknak – köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak – a tiszteletben tartása képezi. A demokratikus és társadalmi modelljeinket megalapozó közös értékek jelentik az európai szabadság, biztonság és jólét alapját. Ezen értékek védelme szempontjából az egyik legfontosabb tényező a minden demokratikus rendszer alapját jelentő jogállamiság, melyet mind a tagállamoknak, mind az EU-nak teljes mértékben tiszteletben kell tartania¹.

¹ A 2019–2024-es időszakra szóló új stratégiai menetrend, amelyet az Európai Tanács 2019. június 20-án fogadott el.

2. A Tanács üdvözlí, hogy az EU Alapjogi Chartája tíz évvel ezelőtt vált kötelező erejűvé az uniós jogot alkalmazó uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek, valamint a tagállamok számára. A Tanács hangsúlyozza, hogy a Charta ugyanolyan érvényességgel bír, mint az Európai Unióról szóló szerződés. A Tanács elismeri, hogy a Charta az egyik legkorszerűbb és legátfogóbb, jogilag kötelező érvényű alapjogi eszköz.
3. A Tanács pozitívnak értékeli a Charta alkalmazásáról szóló 2018. évi bizottsági jelentést², valamint az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (a továbbiakban: az Alapjogi Ügynökség) az alapjogokról szóló 2019. évi jelentését³. Amint arra a Bizottság és az Alapjogi Ügynökség jelentése egyaránt felhívja a figyelmet, a megkülönböztetés elleni küzdelem terén továbbra is sok a tennivaló. A Tanács ezért ismételten kijelenti, hogy elkötelezett minden olyan intézkedés mellett, amely a Charta 21. cikkének (1) bekezdésében felsorolt bármely alapon történő megkülönböztetés elleni küzdelmet célozza. A Tanács üdvözlí a Chartában foglalt jogok előmozdítása érdekében 2018-ban indított új kezdeményezéseket, és hangsúlyozza, hogy ezt a munkát folytatni kell, határozott kötelezettséget vállalva egyrészt az alapvető jogok előmozdítására és védelmére, másrészt pedig a Charta teljes körű alkalmazásának biztosítására.

² 10064/19.

³ 10116/19.

4. A Tanács hangsúlyozza, hogy az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata fontos szerepet tölt be a Charta értelmezésében és alkalmazásában, és elismeri, hogy a tagállami bíróságok egyre növekvő szerepet játszanak a Charta hatékonyságának biztosításában.
5. A Tanács újírolag megerősíti azon vállalását, hogy az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően csatlakozzon az emberi jogok európai egyezményéhez. A Tanács elismeri, hogy a csatlakozás célja, hogy erősödjenek az Unió közös értékei, tovább javuljon az uniós jog hatékonysága és Európában fokozódjon az alapjogok védelmének koherenciája.
6. Az emberek csak a jogállamiságon alapuló demokratikus társadalmakban élhetnek az alapvető jogaikkal, ahol az igazságszolgáltatás függetlensége alapvető tényező. A Tanács ezért üdvözlí a „Hogyan biztosítsuk társadalmaink rezilienciáját a változó európai környezetben – a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok összefüggései” címmel szeptember 10–11-én Helsinkiben, a finn elnökség által szervezett konferenciát, ahol a résztvevők megállapították, hogy ezek a normák és értékek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak és kölcsönösen erősítik egymást.
7. A Tanács üdvözlí a Tanács elnökségei által szervezett, a Chartával kapcsolatos konferenciákat, és várakozással tekint a következő konferencia elé, melynek címe „Legyen az Alapjogi Charta valóság mindenki számára: a Charta tíz éve vált jogilag kötelező erejűvé”, és amelyet a Bizottság, a finn elnökség és az Alapjogi Ügynökség szervez 2019. november 12-én. A konferencia jó alkalmat nyújt majd annak végiggondolására, hogy miképpen lehetne előmozdítani a Charta alkalmazását és ismertségét a végrehajtási láncának minden szereplője körében, hogy az emberek valóban élhessenek a benne foglalt jogokkal.

8. A Tanács emlékeztet a 2019. április 9-én elfogadott „Mindegyre fenntarthatóbb Unió 2030-ra” című következtetéseire⁴. A Tanács hangsúlyozza, hogy az alapvető jogok valóra váltása – ideértve a Chartában foglalt alapvető jogok tiszteletben tartásának biztosítását – előfeltétele a fenntartható fejlődési célok elérésének és a „senkit sem hagyunk hátra” vállalás teljesítésének.

AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK ALKALMAZÁSA: A JELENLEGI HELYZET ÉS

A JÖVŐBELI MUNKA

9. A Tanács felkéri az alábbi érdekelteket, hogy saját hatáskörükön belül járuljanak hozzá az EU Alapjogi Chartájának alkalmazásához, biztosítva, hogy elegendő humán és pénzügyi erőforrás álljon rendelkezésre erre a célra:

⁴ Az Európai Unió Tanácsának 2019. április 9-i következtetése: „Mindegyre fenntarthatóbb Unió 2030-ra” (8286/19).

A Tanács és a tagállamok

10. A Tanács újílag megerősíti azon vállalását, hogy figyelembe veszi a Charta alkalmazására vonatkozó iránymutatásokat, beleértve a Tanács előkészítő szerveinek az alapvető jogoknak való megfelelés szempontjából történő vizsgálatához szükséges módszertani lépésekről szóló iránymutatásokat⁵, és kijelenti, hogy kész új lehetőségeket feltárni, amelyekkel a tanácsi előkészítő szervek hatékonyabban használhatják fel ezeket az iránymutatásokat, többek között képzés révén.
11. A Tanács emlékeztet az Alapjogi Ügynökségnek az Alapjogi Charta alkalmazásának kihívásairól és lehetőségeiről szóló 4/2018. sz. véleményére⁶, és különösen az abban foglalt 8. véleményre, amelyben az Ügynökség azt javasolja, hogy az alapvető és az uniós polgársági jogokkal, valamint a személyek szabad mozgásával foglalkozó tanácsi munkacsoport (FREMP) keretében tartsanak évenkénti eszmecserét a Chartáról. A Tanács szintén nyugtázza az Európai Parlament 2019. február 12-én elfogadott, „Az Európai Unió Alapjogi Chartájának végrehajtásáról az Unió intézményi keretében” című állásfoglalását⁷, és különösen azt, hogy a Parlament a Charta használatával, alkalmazásával és felügyeletével kapcsolatos információk és tapasztalatok rendszeres megosztására ösztönzi a tagállamokat.

⁵ Az Európai Unió Tanácsának iránymutatásai (2015. január 20.) a Tanács előkészítő szerveinek az alapvető jogoknak való megfelelés szempontjából történő vizsgálatához szükséges módszertani lépésekről (5377/15). Elérhető ezen a címen: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion042018_charter-implementation.pdf

⁷ Az Európai Parlament állásfoglalása (2019. február 12.) az Európai Unió Alapjogi Chartájának végrehajtásáról az Unió intézményi keretében (P8_TA(2019)0079).

12. A Tanács elismeri, hogy a Charta végrehajtásával kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztása mind nemzeti szinten, mind a tagállamok között egyaránt hasznos, csakúgy, mint a Chartáról folyó tematikus megbeszélések szervezése. A Tanács emlékeztet arra a véleménycserére, amelyre a finn elnökség idején került sor e témáról a FREMP-munkacsoportban, és vállalja, hogy éves találkozók formájában folytatja ezt a párbeszédet.
13. A Tanács aggasztónak tartja a polgárok Chartával kapcsolatos ismereteiről nemrégiben készült Eurobarométer felmérés⁸ eredményeit, amelyek szerint az emberek továbbra is keveset tudnak a Chartáról. Megjegyzi továbbá, hogy az Alapjogi Ügynökség a 2019. évi alapjogi jelentésében rámutat arra, hogy nincsenek olyan nemzeti szakpolitikák, amelyek előmozdítanák a Chartával kapcsolatos tájékozottságot és a Charta végrehajtását.
14. A Tanács felszólítja a tagállamokat, hogy fokozzák a Chartával kapcsolatos tájékoztató és képzési tevékenységeiket többek között a döntéshozók, a köztisztviselők és a jogi szakemberek, valamint a nemzeti emberi jogi intézmények, a civil társadalmi szervezetek és más emberijog-védők körében. A Tanács továbbá felszólítja a tagállamokat, hogy hívják fel a Chartára az igazságügyi hatóságok figyelmét, és javasolja számukra, hogy mérlegeljék a Chartával kapcsolatos iránymutatások és képzési programok kidolgozását és végrehajtását. A Tanács továbbá hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nyilvánosság számára hozzáférhető információkkal szolgáljanak a Chartában foglalt jogokról, ezzel is elősegítve azt, hogy a polgárok jobban magukénak érezzék az Alapjogi Chartát.

⁸ 487b sz. „Awareness of the Charter of Fundamental Rights of the European Union” (Az Európai Unió Alapjogi Chartájával kapcsolatos tájékozottság) című, az Európai Bizottság megbízásából készült Eurobarométer tematikus felmérés, 2019. március.

15. A Tanács ösztönzi a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az uniós jog hatálya alá tartozó nemzeti jogszabályaikkal kapcsolatos jogi felülvizsgálatra és hatásvizsgálatokra vonatkozó nemzeti eljárási szabályaik összhangban legyenek a Chartában foglaltakkal. A Tanács örömmel veszi, hogy a Bizottság és az Alapjogi Ügynökség olyan hasznos eszközöket kínál a tagállamok részére, amelyek a segítségükre lehetnek ezen a téren, és felkéri a tagállamokat, hogy maradéktalanul használják ki ezeket az eszközöket.

A Bizottság

16. A Tanács üdvözli az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony végrehajtására irányuló bizottsági stratégia⁹ keretében a Bizottság által végzett értékes munkát. A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy továbbra is törekedjen annak biztosítására, hogy valamennyi jogalkotási és szakpolitikai kezdeményezése összhangban álljon a Chartával, valamint hogy vizsgálja meg, szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára.

17. Annak érdekében, hogy az alapvető jogok valamennyi szakpolitikai területen megfelelően érvényesülhessenek, a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy a továbbiakban is módszeresen végezze el minden érintett jogalkotási javaslat alapjogi szempontú hatásvizsgálatát és javítsa tovább e vizsgálatok minőségét.

⁹ Az Európai Bizottság közleménye (2010. október 19.) az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony végrehajtására irányuló stratégiáról (COM(2010)0573).

18. A Tanács hangsúlyozza, hogy a Bizottság és a tagállamok közös irányítása alatt álló európai e-igazságügyi portál jelentős szerepet játszik a Chartával kapcsolatos tájékoztatás javítása, valamint a Charta alkalmazásának és felhasználásának előmozdítása terén. A Tanács felkéri a Bizottságot és a tagállamokat az e-igazságügyi portál továbbfejlesztésére, ennek keretében pedig a portálon egy olyan külön weboldal létrehozására, ahol a tagállamok közzétehetik és aktualizálhatják a Charta népszerűsítésével, illetve annak alkalmazásával kapcsolatos bevált gyakorlataikat.

Az Alapjogi Ügynökség

19. A Tanács örömmel veszi, hogy az Alapjogi Ügynökség az alapító rendeletében¹⁰ foglaltak szerint nélkülözhetetlen szerepet tölt be az alapvető jogokkal kapcsolatos szakértelem biztosítása terén, különösen az alapvető jogok tagállami helyzetére vonatkozó adatok összegyűjtése és elemzése révén. A Tanács üdvözli az Ügynökségnek a Chartával kapcsolatos célzott munkáját, mindenekelőtt a tájékoztató tevékenységeket, az e-eszközöket és a Chartával kapcsolatos képzéseket. A Tanács arra ösztönzi az Alapjogi Ügynökséget, hogy folytassa a – többek között jogi szakembereknek szánt – eszközök és képzések kidolgozását, és továbbra is nyújtson segítséget a tagállamoknak és az uniós intézményeknek, szervezeteknek és ügynökségeknek a Charta végrehajtásához, illetve ahhoz, hogy Unió-szerte előmozdítsák az alapvető jogok tiszteletben tartása kultúrájának kialakítását.

¹⁰ A Tanács 168/2007/EK rendelete (2007. február 15.).

20. A Tanács újíólag megerősíti, hogy azon kezdeményezések kidolgozása során, amelyek érinthetik az alapvető jogokat, kész maximálisan igénybe venni az Alapjogi Ügynökség által biztosított szakértelmet és adatokat. A Tanács emlékeztet arra, hogy kikérheti az Ügynökség tanácsadói véleményét a tevékenységi körébe tartozó konkrét kérdésekről, illetve a Tanács által a jogalkotási eljárások során képviselt álláspontokról. A Tanács felkéri az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy az alapjogi vonatkozású jogalkotási és szakpolitikai kezdeményezések kidolgozásakor gyakrabban használják fel az Ügynökség által gyűjtött adatokat.

21. A Tanács emlékeztet a külső értékelők és az Ügynökség igazgatótanácsa által előzőleg megfogalmazott, arra irányuló ajánlásokra, hogy tovább kell fokozni az Ügynökség munkájával kapcsolatos jogi egyértelműséget, illetve e munka hatékonyságát és hatását. E tekintetben a Tanács ismételten kijelenti, hogy körültekintően meg fog vizsgálni az Ügynökség alapításáról szóló rendelet¹¹ módosítására irányuló minden olyan javaslatot, amelyet a Bizottság adott esetben benyújt majd, többek között azzal a céllal, hogy a rendelet összhangba kerüljön az uniós ügynökségekre vonatkozó közös megközelítéssel, és ezáltal biztosítani lehessen a jobb irányítást és a fokozott hatékonyságot.

¹¹ A Tanács 168/2007/EK rendelete (2007. február 15.).

A nemzeti emberi jogi intézmények, egyenlőséggel foglalkozó szervek és más nemzeti mechanizmusok

22. A Tanács hangsúlyozza olyan környezet fenntartásának szükségességét, amely kedvez a független nemzeti emberi jogi intézmények, egyenlőséggel foglalkozó szervek és más emberi jogi mechanizmusok működésének. Ezek a szereplők kulcsszerepet játszanak az alapvető jogok védelme és érvényesítése, valamint a Chartának való megfelelés biztosítása terén. A Tanács ösztönzi a tagállamokat, valamint a Bizottságot, az Alapjogi Ügynökséget és más uniós intézményeket, szerveket és ügynökségeket, hogy fűzzék még szorosabbra az e mechanizmusokkal folytatott együttműködésüket, és támogassák őket különböző feladataik ellátásában, így többek között a Charta végrehajtásában és megismertetésében.

A civil társadalom

23. A Tanács elismeri azt a jelentős szerepet, amelyet a civil társadalmi szervezetek helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten betöltenek az alapvető jogok érvényesítése, ezen belül az alapvető jogokkal kapcsolatos ismereteknek a jogtulajdonosok körében történő terjesztése terén, valamint a tekintetben, hogy a nemzetközi, uniós és nemzeti jog keretei között támogatják a jogtulajdonosoknak a jogaik gyakorlására és védelmére irányuló erőfeszítéseit. A Tanács emlékeztet arra, hogy fel kell számolni a civil társadalom mozgásterének szükségtelen, jogellenes vagy önkényes korlátozását, és elismeri, hogy a civil társadalmi szervezetek számára elengedhetetlen az átlátható, elégséges és könnyen hozzáférhető finanszírozás megléte. A Tanács várakozással tekint az új Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alappal kapcsolatos jogalkotói munka folytatása elé.